

Введено в дію
наказом директора
19.04.2024 року № 30

**Правила прийому до аспірантури та докторантури
Інституту проблем машинобудування ім. А. М. Підгорного
Національної академії наук України у 2024 році**

Затверджено на засіданні Вченої ради
від 18 квітня 2024 року
протокол № 4

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті проблем машинобудування ім. А. М. Підгорного Національної академії наук України (ІПМаш НАН України) здійснюється:

- в аспірантурі за очною (денною) формою навчання;
- поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову або науково-технічну діяльність за основним місцем роботи).

Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється:

- в докторантурі за очною (денною) формою навчання;
- шляхом самостійної підготовки наукових досягнень до захисту.

2. Підготовка осіб в аспірантурі та докторантурі здійснюється:

- за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням);
- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту).

3. Вступ до аспірантури та докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до **«Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)»**, затвердженого постановою КМ України від 23.03.2016 р. № 261, **«Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році»**, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 06.03.2024 року № 266, та **«Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Інституті проблем машинобудування ім. А. М. Підгорного НАН України»** незалежно від джерел фінансування навчання. Організацію прийому вступників здійснює приймальна комісія ІПМаш НАН України (далі – приймальна комісія), яка призначається щорічно наказом директора з числа працівників інституту.

4. Підготовка в аспірантурі або докторантурі передбачає проведення власного наукового дослідження та підготовку і публічний захист дисертації, що дає право на отримання відповідної кваліфікації. Особа, що навчається в аспірантурі, також повинна виконати відповідну освітньо-наукову програму ІПМаш НАН України.

5. Підготовка іноземців та осіб без громадянства в аспірантурі та докторантурі здійснюється:

- на підставі міжнародних договорів України та/або міжнародних програм обміну чи мобільності;

- на підставі договорів, укладених між ІПМаш НАН України та вищими навчальними закладами (науковими установами) інших країн щодо обміну вченими чи академічної мобільності;
- за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб (на умовах контракту).

6. Кількість аспірантів і докторантів, підготовка яких здійснюється за державним замовленням, встановлюється МОН України щорічно на конкурсній основі. Державний замовник (Національна академія наук України) укладає з ІПМаш НАН України (виконавець) державний контракт на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів, в якому визначаються економічні і правові зобов'язання сторін та регулюються взаємовідносини замовника і виконавця.

Кількість аспірантів і докторантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням, визначається з урахуванням можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та переліку відкритих в аспірантурі і докторантурі інституту спеціальностей, а також (для аспірантів) виходячи з ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії ІПМаш НАН України, за якою він провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

ІПМаш НАН України має ліцензію для впровадження освітньої діяльності на третьому (науково-освітньому) рівні вищої освіти за спеціальностями:

Шифр галузі	Галузь знань	Код спеціальності	Найменування спеціальності	Ліцензійний обсяг
11	Математика та статистика	113	Прикладна математика	10
14	Електрична інженерія	142	Енергетичне машинобудування	
		144	Теплоенергетика	5

Підготовка здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні в ІПМаш НАН України відбувається за трьома освітньо-науковими програмами, які зареєстровано в Єдиній державній електронній базі з питань освіти (ЄДЕБО):

Код спеціальності	Найменування спеціальності	Назва освітньої програми	Акредитація
113	Прикладна математика	Математичне моделювання та оптимізація теплових,	Ні

		механічних процесів і складних геометричних структур	
142	Енергетичне машинобудування	Енергетичне машинобудування	Ні
144	Теплоенергетика	Теплоенергетика	Ні

Правила прийому до аспірантури

1. До аспірантури на конкурсній основі за результатами вступних випробувань приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста.

2. Подання документів для вступу до аспірантури здійснюється з **1 липня 2024 року до 10 вересня 2024 року.**

3. До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні документи:

- 1) заяву на ім'я директора на участь в конкурсі до вступу в аспірантуру за державним замовленням або на умовах контракту, з відривом від виробництва або без відриву від виробництва, зі вказаними шифром і назвою наукової спеціальності, а також прізвищем передбачуваного наукового керівника;
- 2) особовий листок з обліку кадрів;
- 3) список опублікованих наукових праць і винаходів (за наявності) або реферат з обраної наукової спеціальності;
- 4) ксерокопії опублікованих наукових статей, патентів, свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір, рішень про реєстрацію договору, який стосується права автора на твір (за наявності);
- 5) копію диплома магістра (спеціаліста) та копію додатка до диплому (визнання диплома, виданого іноземним закладом вищої освіти, здійснюється відповідно до законодавства протягом чотирьох місяців після зарахування вступника);
- 6) попередню згоду передбачуваного наукового керівника;
- 7) копію сертифікату володіння іноземною мовою (англійською, німецькою або французькою) рівня не нижче B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (за наявності);
- 8) рекомендацію до аспірантури з місця роботи або навчання (за наявності);
- 9) копії паспорта та ідентифікаційного коду;

- 10) копію військово-облікового документа (тільки для військово-зобов'язаних або призовників).

Вступники до аспірантури подають заяву та всі інші документи в паперовій формі.

Паспорт, диплом про вищу освіту, військово-обліковий документ та сертифікат володіння іноземною мовою пред'являються вступником особисто.

4. Приймальна комісія за результатами розгляду документів, які подаються вступниками до аспірантури, а також балів, які вони отримали в результаті проходження Єдиного вступного іспиту, приймає рішення про допуск їх до вступних іспитів.

Єдиний вступний іспит (ЄВІ) – форма вступного випробування для допуску до вступного іспиту з іноземної мови, яка поєднує тест загальної навчальної компетентності та тест з іноземної мови (англійської, німецької, французької, іспанської на вибір вступника). Таке вступне випробування проводиться Українським центром оцінювання якості освіти відповідно до законодавства. Умовою допуску до вступного іспиту з іноземної мови є успішне складання ЄВІ в 2023 або 2024 році з оцінкою за тест з іноземної мови не менше ніж 130 балів.

Експертизу поданих вступниками сертифікатів володіння іноземною мовою здійснює Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України.

Приймальна комісія може відмовити вступнику у допуску до складання вступних іспитів до аспірантури у зв'язку з неподанням у встановлений термін повного переліку документів, які потрібні для вступу до аспірантури. Про допуск до вступних іспитів вступник до аспірантури повідомляється у тижневий термін.

5. Вступні випробування до аспірантури складаються зі:

- вступного іспиту зі спеціальності (в обсязі навчальної програми освітнього рівня магістра (спеціаліста) відповідної спеціальності);
- вступного іспиту з іноземної мови на вибір (англійської, німецької, французької) в обсязі навчальних програм для вищих навчальних закладів IV рівня акредитації;
- співбесіди з передбачуваним науковим керівником, в якій він зокрема оцінює рівень реферату або наукових публікацій вступника, та за результатами якої готує письмовий висновок про спроможність вступника проводити наукові дослідження, а також здобути ступінь доктора філософії.

Вступник, який підтвердив свої знання сертифікатом володіння іноземною мовою рівня не нижче B2 Загальноєвропейських рекомендацій з

мовної освіти, звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. При визначенні результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом, і такому вступнику не потрібно виконувати умови допуску до вступного іспиту з іноземної мови, які зазначені в п. 4 цих правил.

6. Вступні іспити проводяться до **10 жовтня 2024 року**.

7. Прийом вступних іспитів зі спеціальності проводиться предметними комісіями, які призначаються наказом директора.

8. Особи, які вступають до аспірантури з інших галузей знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), складають додаткові вступні іспити за рішенням приймальної комісії.

9. За результатами кожного вступного випробування виставляється одна позитивна оцінка за шкалою 50-100 (з кроком не менше ніж в один бал) або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно»). Оцінювання здійснює:

- за результатами вступного іспиту зі спеціальності і додаткових вступних іспитів – предметна екзаменаційна комісія, яка для кожної спеціальності призначається наказом директора ІПМаш НАН України;
- за результатами вступного іспиту з іноземної мови – представники Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України;
- за результатами співбесіди – передбачуваний науковий керівник, який проводив співбесіду.

10. У разі незгоди з оцінкою за вступне випробування вступник має право подати апеляцію. Апеляція подається ним особисто до приймальної комісії не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки. Розгляд апеляції проводить апеляційна комісія, яка призначається наказом директора ІПМаш НАН України. Порядок і строки розгляду апеляції визначаються Положенням про апеляційну комісію ІПМаш НАН України. За результатами розгляду апеляції апеляційна комісія приймає рішення про задоволення апеляції та збільшення балів оцінки або про відхилення апеляції та залишення незмінною кількості отриманих заявником балів. Апеляція щодо результатів вступного іспиту з іноземної мови передається для розгляду в Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України і розглядається його представниками у встановленому порядку.

11. Особи, які без поважних причин не з'явилися на вступні випробування, та особи, знання яких було оцінено як «незадовільно», до

участі в подальших вступних випробуваннях не допускаються і в рейтингові списки вступників не включаються.

12. На підставі результатів вступних випробувань розраховується конкурсний бал (КБ):

$$\text{КБ} = 0,6 \times \text{П1} + 0,2 \times \text{П2} + 0,2 \times \text{П3},$$

де П1 – оцінка вступного іспиту зі спеціальності; П2 – оцінка вступного іспиту з іноземної мови; П3 – оцінка за результатами співбесіди з передбачуваним науковим керівником.

13. Рейтингові списки вступників формуються окремо за галузями знань та джерелами фінансування, за рахунок яких здійснюється підготовка аспірантів, і впорядковуються за конкурсним балом (від більшого до меншого). У разі співпадіння конкурсних балів у двох або більше вступників вони ранжуються за наступними критеріями: вища оцінка за вступний іспит за спеціальністю, наявність рекомендації до аспірантури.

14. З урахуванням черговості вступників в рейтингових списках приймальна комісія приймає рішення про зарахування, виходячи з наявної кількості бюджетних місць та/або ліцензованого обсягу. Відповідно до рішення приймальної комісії, вступники зараховуються до аспірантури наказом директора з **1 листопада 2024 року**.

15. Для врегулювання відносин між аспірантом і ІПМаш НАН України укладається договір встановленої форми.

Правила прийому до докторантури

1. До докторантури приймаються особи, які мають науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук), наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності, які продемонстрували свою здатність проводити наукові дослідження на вищому рівні.

2. Прийом в докторантуру ІПМаш НАН України здійснюється за спеціальностями:

- 113 Прикладна математика,
- 142 Енергетичне машинобудування,
- 144 Теплоенергетика.

3. Вступник до докторантури подає наступні документи:

- 1) заяву на ім'я директора інституту зі вказаним шифром, назвою наукової спеціальності та прізвищем передбачуваного наукового консультанта;
- 2) особовий листок з обліку кадрів;

3) список опублікованих наукових праць і винаходів, завірених за попереднім місцем роботи;

4) копію диплома доктора філософії (кандидата наук);

5) розгорнутий план дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук, або детальний план необхідних публікацій для формування тієї сукупності статей, на базі якої планується здобуття наукового ступеня доктора наук;

6) характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук – штатним співробітником інституту, із згодою бути науковим консультантом в разі його вступу до докторантури.

Вступники до докторантури подають заяву та всі інші документи в паперовій формі до **1 червня 2024 року**.

Паспорт та диплом доктора філософії (кандидата наук) пред'являються вступником особисто.

4. Документи вступника передаються до Науково-технічної проблемної ради ІПМаш НАН України, в обов'язки якої покладено розгляд питань, що пов'язані з провадженням освітньої діяльності за відповідною спеціальністю. Науково-технічна проблемна рада протягом місяця з дати реєстрації заяви вступника на своєму засіданні розглядає документи вступника, заслуховує його наукову доповідь і за результатами обговорення робить висновок щодо можливості зарахування вступника до докторантури ІПМаш НАН України.

5. Вчена рада Інституту до **1 липня 2024 року** розглядає висновки науково-технічної проблемної ради і приймає рішення про зарахування вступника до докторантури, призначає наукового консультанта, затверджує тему докторської дисертації.

6. Відповідно до рішення Вченої ради директор ІПМаш НАН України видає наказ про зарахування. Зарахування до докторантури здійснюється з **1 вересня 2024 року**.